

Ćwiczenia usprawniające słownictwo*

Ćwiczenie 1

Kartki ze słowami. Uczniowie mają wybrać te słowa, które mają więcej niż jedno znaczenie. Tworzą dwa zbiory słów. Wyjaśniają znaczenia słów. Słowa o więcej niż jednym znaczeniu:

- klucz – do drzwi, szyfr
- zamek – budynek, do spodni, w drzwiach
- oczko – w rajstopach, pawie oczko, oczko (zdrobnienie od oko)
- babka – z piasku, kobieta
- szpilka – but, do wbijania kartek
- rama – od roweru, obrazu
- bal – gruby pień, tańce
- myszka – gryzoń, od komputera
- płyta – chodnikowa, CD

ponadto słowa: fotel, pies, zegar, chleb, spódnica, kubek, krawat, chłopiec, zeszyt.

Ćwiczenie 2

Kartki ze słowami. Podaj wspólną nazwę dla słów/przedmiotów:

- bułka, chleb, rogal, obwarzanek (PIECZYWO)
- szarlotka, sernik, tort, makowiec (CIASTA)
- mleko, ser, jogurt, kefir (NABIAŁ)
- jagody, porzeczki, jabłka, gruszki, morele (OWOCE)
- lis, motyl, delfin, dzięcioł, kura (ZWIERZĘTA)
- motyl, ważka, ćma, biedronka, pszczoła, osa (OWADY)

Ćwiczenie 3

Kartki ze słowami. Polecenie: Dodaj końcówkę „-ek” do słów i utwórz zdrobnienia: dom, dym, rower, staw, nos, kot, wóz, płot, motor.

Ćwiczenie 4

Rebusy (Załącznik 1):

- Odpowiedzi: listek, listonosz, lewkonie, parasol, stonoga, stopień.

---

*Opracowując materiały do ćwiczeń dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi inspirowano się publikacjami: Frostig M., Horne D., *Program rozwijający percepcję wzrokową – Wzory i obrazki*. Polskie Wydawnictwo Psychologiczne Zarząd Główny, Warszawa 1998, Jamruszkiewicz J., *Kurs szybkiego czytania*. Videograf II Sp. z o.o., Katowice 2002, Skałbana B., *Diagnostyka pedagogiczna*. Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2011, Sowa B., *Jeśli dziecko źle czyta i pisze*. Wydawnictwo Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 1999, Spionek M., *Zaburzenia rozwoju uczniów a niepowodzenia szkolne*. Wydawnictwo PWN, Warszawa 1985, Zakrzewska B., *Koncepcje procesu reedukacji uczniów z trudnościami w czytaniu i pisaniu*. WSRP, Siedlce 1994, *Zestawy ćwiczeń Logiko Primo i Logiko Piccolo*, praca zbiorowa, Wydawnictwo MAC.

Ćwiczenie 5

Kartki ze słowami. Polecenie: Dopisz do wyrazów końcówkę „-ka” – jakie słowa otrzymasz?
Murzyn, model, nauczyciel, listonosz, biegacz (tworzenie rzeczowników rodzaju żeńskiego).

Ćwiczenie 6

Podaj słowo:

- Pieśń śpiewana w okresie Bożego Narodzenia/wizyta duszpasterska w domach parafian (KOLEĘDA)
- Mężczyzna prezentujący ubrania na pokazie mody/makieta np. samolotu, statku (MODEL)
- Dom króla/w drzwiach, służy do zamykania (ZAMEK)
- Dowcip/duży kawałek (KAWAŁ)
- Mała kawa/nazwa ptaka (KAWKA)
- Mała kura/nazwa grzyba (KURKA)

Ćwiczenie 7

Kartki ze słowami. Znajdź słowo nie pasujące do pozostałych. Ćwiczenie również na umiejętność logicznego myślenia.

- Motyl, wałka, osa, pszczoła, kura (kura – ptak)
- Jabłka, gruszki, wiśnie, czereśnie, banan, śliwki (banan – owoc, który nie rośnie w Polsce)
- Ołówek, kredki, flamastry, farby, zeszyt, pióro, długopis (zeszyt – pozostałe to przybory do pisania, robią ślady na papierze)
- (TRUDNE!) Okoń, szczupak, karp, pstrąg, delfin (delfin – jest ssakiem i nie żyje w wodach polskich)
- Śnieg, pomidor, niedźwiedź polarny, bałwan, śmietana, mleko (pomidor – pozostałe rzeczy są białe)

Ćwiczenie 8

Jakie przedmioty zaliczamy do:

- Naczyń kuchennych – wymień 5 naczyń
- Sztućców – wymień 3 sztuczce
- Kosmetyków – wymień 2 kosmetyki
- Zabawek – wymień 6 zabawek

Ćwiczenie 9

Co łącznie określamy jako:

- Uczucia – wymień 3 uczucia
- Owoce – wymień 6 owoców
- Warzywa – wymień 6 warzyw
- Drzewa liściaste – wymień 4 drzewa liściaste
- Drzewa iglaste – wymień 3 drzewa iglaste
- Kwiaty – wymień 4 kwiaty
- Słodyczne – wymień 4 słodyczne

Załącznik 1 do ćwiczeń usprawniających słownictwo:

